

Ob 40. obletnici izhajanja glasila slovenskih geodetov Geodetski vestnik – intervju z glavno urednico mag. Boženo Lipej

Ali misliš, da je lahko najin razgovor ustrezna oblika prispevka, ki govori o 40. obletnici glasila slovenskih geodetov?

Vseh podatkov o zgodovini, sedanjem stanju in prihodnosti Geodetskega vestnika ni mogoče zapisati v eno ali več preglednic. Marsikaj je vredno opisa v daljšem besedilu. Intervju kot oblika tega besedila bo omogočil, da bova marsikaj povedala na malo bolj lahkoten način, kot bi to storila v besedilu, ki bi imelo strogo obliko strokovnega ali celo znanstvenega zgodovinskega članka. Upam, da bo oblika pogovora pripomogla tudi k večji zanimivosti vsebine in pritegnila pozornost bralcev.

Kako poteka financiranje Geodetskega vestnika?

Financiranje Geodetskega vestnika poteka prek Zveze geodetov Slovenije, ki zbira prispevke v ta namen. Največji in odločilen je prispevek Ministrstva za znanost in tehnologijo, ki pokriva približno stroške ene manj obsežne številke glasila na leto. Ostala sredstva prispevajo Geodetska uprava Republike Slovenije, člani Zveze geodetov Slovenije s članarino oziroma naročnino, geodetska podjetja in podjetja ter ustanove, kjer so zaposleni geodeti.

Kakšno je delo glavnega, odgovornega in tehničnega urednika Geodetskega vestnika?

Večina resnih časopisov ima te funkcije ločene, pri Geodetskem vestniku pa jih vse opravljam sama. Poskušala bom v grobem opisati svoje delo in iz odgovora boste gotovo ugotovili, kaj bi ustrezalo bolj eni in kaj drugi funkciji in kaj je dodatno delo, ki v mojem nazivu sploh ni zapisano.

Morda lahko začnemo z Ministrstvom za znanost in tehnologijo. Zanj je treba ob koncu leta pripraviti letni program dela s predračunom stroškov za naslednje leto. Ob koncu tega delovnega leta pa mu je treba predložiti letno poročilo o izpolnitvi programa dela s potrebno dokumentacijo. Vmes poteka neprekinjeno oblikovanje in vsebinsko snovanje posameznih zvezkov revije. V tem okviru je mogoče naštetih dolgo vrsto del, kot so navezovanje in vzdrževanje stikov z domačimi in tujimi strokovnjaki in njihovo spodbujanje k pisanju člankov, recenziranje napisanih člankov, zagotavljanje klasifikacije (UDK), lektoriranje, prevajanja v tuje jezike. Pri tem se je treba pogovoriti z avtorji, recenzenti, včasih tudi s člani uredniškega odbora, itd. Sledi vsebinsko oblikovanje člankov, seveda tudi v sodelovanju z avtorji, ki niso povsem upoštevali uredniških navodil, zatem pa čisto tehnično delo pri pripravi tiska, kot so izdelava korektur ter korektur slovenskih in člankov v tujih jezikih, zagotavljanje oblikovanja zvezka, pregledi zadnjih izpisov ter korekcije filmov in

montaž v tiskarni. Po opravljenem tisku in vezavi morajo Geodetski vestnik dobiti bralci (distribucija).

Je mogoče suhe podatke o zgodovini glasila slovenskih geodetov še kako dopolniti?

Res jih lahko dopolnimo z opisom nastanka glasila in nekaterih pomembnejših dejstev v zvezi z njegovim izhajanjem. Pa poglejmo:

1953 – 1956 Vestnik Geodetskega društva LRS

Skupščina Geodetskega društva LRS je sprejela 23. februarja 1953. leta predpis, po katerem občni zbor „voli urednike listov, ki jih izdaja društvo in odobrava poslovnik ali pravila uredniškega odbora“ (Pravila, 1953), in sklep o izdajanju društvenega glasila (Poročilo, 1996).

1957 – 1961 Vestnik društva geodetskih inženirjev in geometrov LRS

Zaradi organizacijskih težav je društveno glasilo za tri leta zamrlo in nato začelo izhajati pod novim imenom.

1965 – 1972 Bilten Zveze geodetskih inženirjev in geometrov SR Slovenije

Leta 1963 sprejeti statut Zveze geodetskih inženirjev in geometrov Slovenije je imel opredeljeno izdajateljsko dejavnost; dopolnilo iz leta 1967 je izrecno opredelilo izdajanje Biltena. Bilten so urejali uredniški odbori.

1973 – Geodetski vestnik

Strokovno glasilo Zveze geodetov in geometrov Slovenije se je leta 1973 poimenovalo iz Biltena v Geodetski vestnik in pod tem imenom izhaja še danes. Izdajanje časopisa je bilo prilagojeno predpisom (Zakon, 1973). V skladu s tem zakonom je bil leta 1975 napisan (in objavljen v Geodetskem vestniku) Osnutek Pravilnika o urejanju, izdajanju in upravljanju Geodetskega vestnika.

Izdajanje Geodetskega vestnika je od leta 1976 pa do ukinitve sofinancirala Raziskovalna skupnost Slovenije. Po nastanku samostojne slovenske države se menjajo predpisi v zvezi z izdajanjem glasila (Zakon, 1994) in po ukinitvi Raziskovalne skupnosti Slovenije je postal sofinancer Geodetskega vestnika Ministrstvo za znanost in tehnologijo.

Kako ocenjuješ dosedanji razvoj Geodetskega vestnika?

Glasilo geodetov je izhajalo od leta 1953 pa tja do leta 1985 v formatu DIN A4 (razen v letih 1954-1956, ko je bil uporabljen format DIN A5). Naklada je bila sprva nizka in namesto tiska je bilo uporabljeno razmnoževanje, ki so ga izvajale različne institucije (Geodetska uprava SRS, Inštitut za geodezijo in fotogrametrijo, Geodetska uprava Maribor). Vendar je imel že Bilten od leta 1967 dalje posebej tiskano (tudi večbarvno) platnico. Inštitut za geodezijo in fotogrametrijo FAGG je leta 1976 natisnil Geodetski vestnik v nakladi 650 izvodov. Naklada je postopoma rasla in se končno ustalila pri 1150 izvodih. Novo značilno obliko je dobil Geodetski vestnik leta 1986 (23,5 cm x 16 cm). Kasneje je dobil še prenovljeno, za vse zvezke istega letnika vnaprej natisnjeno platnico.

Da bi izpolnili pogoje Raziskovalne skupnosti Slovenije za sofinanciranje znanstvenih in strokovnih revij je bilo treba urejanje glasila temeljito spremeniti. V ta namen je bilo v letu 1974 v 1. zvezku (Geodetski vestnik, 18. letnik, 1. zvezek (1974)) objavljeno krajše navodilo „Sodelavcem Geodetskega vestnika“. V Geodetskem vestniku v 3. zvezku (1974) so bili prvič objavljeni izvlečki iz znanstvenih člankov, v Geodetskem vestniku v 4. zvezku (1974) pa je bilo objavljeno daljše „Uredniško navodilo dopisnikom Geodetskega vestnika“ v obliki znanstvenega članka, dodani pa so bili tudi prevodi nekaterih standardov dokumentacije JUS (gradivo je dal za ta namen na voljo dr. Jože Spanring, vodja INDOK-a za biotehniko).

Oblikovno se je še bolj uskladil s standardi dokumentacije in prilagodil potrebam bralcev 20. letnik Geodetskega vestnika (1976), tako po oblikovanju naslovne strani kot tudi s prevodom osnovnih podatkov o glasilu ter s prevodom kazala v angleščino. Slovenska besedila so bila v tem letniku prvič lektorirana. Prevodi izvlečkov v angleščino so se pojavili v Geodetskem vestniku v 33. letniku, v 1. zvezku (1989). Izvlečkom so bile prvič dodane ključne besede v Geodetskem vestniku 35. letnika, 1. zvezek (1991). Naslednje leto, v Geodetskem vestniku 36. letnika, 1. zvezek (1992), je bil prvič preveden celoten članek v tuj jezik.

Leta 1991 je dobil Geodetski vestnik novo „Navodilo za pripravo prispevkov“. Pomembna novost za dvig kakovosti prispevkov je bila uvedba recenziranja. Recenzentom v pomoč je bil izdelan obrazec, ki je omogočal sistematično ocenjevanje oblikovnih in vsebinskih sestavin besedila, njegovo klasifikacijo in predlog glede ustreznosti za objavo. Sprva je recenziral članke en recenzent, kasneje dva.

Z letnikom 39 (1995) so se kakovostni kriteriji poosttrili. „Navodilo za pripravo prispevkov“ je podrobnejše in sloni na slovenskih standardih za dokumentacijo in informatiko ter med drugim zahteva izdelavo avtorskih izvlečkov. Tudi nov obrazec za pomoč recenzentom je osnovan na standardih dokumentacije in informatike z ustreznimi navodili ter priporočili za uporabo.

Velja pa omeniti vsaj nekaj priznanj, ki jih je dobila strokovna revija, kar pomeni, da trud urednikov le ni zaman: jubilejno spominsko plaketo Zveze geodetskih inženirjev in geometrov Jugoslavije ob 20-letnici izhajanja leta 1972, Plaketo 14. april za izredne rezultate in zasluge v aktivnostih Zveze inženirjev in tehnikov Jugoslavije, ki jo je podelila Skupščina Zveze inženirjev in tehnikov Jugoslavije leta 1986, Plaketo Zveze geodetov Slovenije ob 30-letnici izhajanja leta 1986 in Priznanje ob 40. obletnici obstoja Medobčinskega društva geodetov Maribor leta 1995.

Ali je Geodetski vestnik poznan samo v Sloveniji ali seže njegov glas tudi čez njene meje?

V odgovoru na prejšnje vprašanje smo videli, kako se je vsebina postopoma spreminjala in je glasilo preraslo iz društvenega biltena v strokovno ter znanstveno revijo. Pomen revije tako za domače kot za tuje bralce je odvisen od kakovosti njene vsebine, kar pa je spet v veliki meri odvisno od avtorjev. Vloga uredništva je torej, da na eni strani zagotavlja čim višjo kakovostno raven in pestrost objavljenih člankov, na drugi pa omogoča sporočanje o vsebini revije morebitnim domačim in tujim bralcem. O prvi nalogi smo že govorili (navodila avtorjem, recenziranje prispevkov), zato bomo sedaj povedali še nekaj o drugi.

Uredništvo pošilja Geodetski vestnik rednim slovenskim naročnikom, poleg njih pa še na okoli 250 naslovov v tujino posameznikom, ustanovam, drugim uredništvom geodetskih časopisov in knjižnicam. Na vseh teh naslovih je torej možno takojšnje seznanjanje s celotno vsebino Geodetskega vestnika. Odziv se je že pokazal, npr. z vabili za predstavitve naših strokovnih rešitev v tujih okoljih.

Danes je že običajen način obveščanja uporabnikov o vsebini časopisa prek sekundarnih publikacij. Tako je Geodetski vestnik redno citiran v sekundarni publikaciji „Bibliographia Cartographica“ od št. 3 letnika 1976 dalje (sodelavec Boris Bregant). Leta 1993 je to nalogo prevzela Božena Lipej in tovrstno obveščanje še temeljito razširila na vrsto drugih sekundarnih publikacij in bibliografskih podatkovnih baz. Spisek je sedaj naslednji:

Bibliographia Cartographica, Internationale Dokumentation des kartographischen Schriftums, K.G. Saur Muenchen, New Providence, London, Paris

Referativnyj žurnal 52. Geodezija i aeros'emka, VINITI, Moskva

Referativnyj žurnal 07. Geografija, 07M Kartografija, VINITI, Moskva

Bulletin SFPT, Société Française de Photogrammétrie et de Télédétection

GEOBASE, The Geo Abstracts Database

ICONDA, baza CIB (International Council for Building Research, Studies and Documentation). Bazo naroča: Centralna tehniška knjižnica, SIC za graditeljstvo, Ljubljana

Tretji najnovejši način sporočanja bralcem Geodetskega vestnika je sporočanje prek Interneta. Ta način uporabljamo od leta 1995 in sicer objavljamo vsebino posameznih zvezkov Geodetskega vestnika ter izvlečke člankov. Internetski naslov je: <http://www.sigov.si/zvezag/gv.html>.

Kakšne cilje si postavljaš za svoje nadaljnje delo in kaj bi za zaključek sporočila avtorjem in bralcem Geodetskega vestnika?

Cilje za nadaljnje delo bi lahko razporedila na tehnične in vsebinske. Med prve spadata:

- še nadalje uporabljati in širiti računalniško podporo pri izdajanju Geodetskega vestnika (že več let je evidenca naročnikov računalniško vodena in sproti vzdrževana, računalniške tehnologije pa se uporabljajo pri pripravi in objavi člankov),
- že obstoječo računalniško bazo vseh člankov in avtorjev Geodetskega vestnika v 40 letih tekoče vzdrževati in jo še naprej distribuirati prek Interneta.

Naša stalna skrb je dviganje kakovosti vsebine Geodetskega vestnika. Ta cilj podpira tudi internacionalizacija uredniškega odbora, ki smo jo pravkar izvedli. Močno si želimo tudi, da bi se povečalo število znanstvenih in zlasti strokovnih člankov, ki lahko popestrijo vsebino ter povečajo zanimivost revije. Zdi pa se, da se strokovnjaki iz geodetskih sredin ne zavedajo dovolj, da predstavlja vsak dober opis njihovega strokovnega dela tudi prikrita reklamo za njihove strokovnjake in storitve, zlasti sedaj, ko je vsebina Geodetskega vestnika dostopna tudi prek Interneta.

Za konec morda le še to, da bi bila po skupno desetih letih urejanja zelo zadovoljna, če bi moje v glavnem popoldansko in večerno uredniško delo prevzel kolega iz mlajše generacije. Novi ljudje običajno prinašajo nove zamisli, polni so elana in energije, ki bi jo lahko usmerili tudi v zapisovanje strokovne kronologije geodetske stroke. Do te potrebne napovedane menjave pa velja zahvala vsem sodelavcem, ki skrbijo za podporo izdajanja glasila, sofinancerjem in razumevajočim bralcem.

Literatura:

Poročilo o aktivnosti strokovne organizacije geodetov v SR Sloveniji – 1911-1971. Geodetski vestnik, Ljubljana, 1996, letnik 40, št. 1, str. 58-67

Pravila Geodetskega društva LRS. Vestnik, Ljubljana, 1953, letnik 1, št. 1, str. 4-8

Zakon o javnem obveščanju, Uradni list SRS, 1973, št. 7

Zakon o javnih glasilih. Uradni list RS, 8. april 1994, št. 18, str. 1024-1033

*Pogovarjal se je mag. Boris Bregant
Slovenske železnice, Ljubljana*

Prispelo za objavo: 1996-10-25

40 let Geodetskega vestnika – nekaj pregledov

PREGLED IZDAJANJA GEODETSKEGA STROKOVNEGA GLASILA

VESTNIK Geodetskega društva LRS

Izdajatelj: Geodetsko društvo LRS, Ljubljana
1953/1 – 1957/1

VESTNIK društva geodetskih inženirjev in geometrov LRS

Izdajatelj: Republiški odbor društva geodetskih inženirjev in geometrov LRS
1957/2 – 1961/1

BILTEN zveze geodetskih inženirjev in geometrov SR Slovenije

Izdajatelj: Zveza geodetskih inženirjev in geometrov SR Slovenije
1965/1 – 1972/4

GEODETSKI VESTNIK zveze geodetskih inženirjev in geometrov SR Slovenije

Izdajatelj: Zveza geodetskih inženirjev in geometrov SR Slovenije
1973/1 – 1975/4

GEODETSKI VESTNIK

Izdajatelj: Zveza geodetov Slovenije
1976/1 – 1996/2